

สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลกับการอบรม
เลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล บ้านนาสีนวล ตำบลนาเลี้ยว
อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ

THE CURRENT SITUATION REGARDING THE DIGITAL MEDIA
BEHAVIOR WITH EARLY CHILDHOOD REARING FOR CAREGIVER,
NA SIAO SUBDISTRICT, MUANG DISTRICT,
CHAIYAPHUM PROVINCE

¹รจนา เมืองแสน, ²ยุภาดี สงวนพงษ์, ³วาสนา แสงทอง และ ⁴ศิริพร พึ่งเพชร

¹Rojjana Muangsan, ²Yuphadi Sa-nguanphong, ³Wassana Saengthong and

⁴Siriporn Phungphet

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ, ประเทศไทย
Rajabhat Chaiyaphum University, Thailand.

¹Rojjana_m@gmail.com

Received July 12, 2021; Revised October 9, 2021; Accepted November 20, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เพื่อศึกษา สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล บ้านนาสีนวล ตำบลนาเลี้ยว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย จำนวน 55 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพเกษตรกร ลักษณะครอบครัวแหว่งกลาง ชนิดของสื่อที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า ใช้โทรศัพท์มือถือ

¹ อาจารย์, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

² อาจารย์, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

³ อาจารย์, คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มากที่สุด เวลาในการใช้สื่อ มากถึง 5-6 ชั่วโมงต่อวัน และปัญหาภาวะสุขภาพของเด็กจากการใช้สื่อดิจิทัล พบว่าเด็กเริ่มมีสมาธิสั้น การเข้าสังคมและปัญหาการใช้ภาษา ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการเฝ้าระวังและติดตามในเด็กที่เริ่มมีปัญหาด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยเหลือให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป พฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลของผู้ดูแลในการเลี้ยงดูเด็ก พบว่า อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.18) บทบาทของผู้ดูแลในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยในภาพรวม อยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 2.10) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการให้เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ด้านการเลียนแบบของเด็ก ด้านการเล่นของเด็ก และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น อยู่ในระดับสูง ตามลำดับ ส่วนด้านบทบาทและความสนใจทางเพศ อยู่ในระดับปานกลาง

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัล การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ผู้ดูแล

Abstract

This research aims to study current situation on the use of digital media and early childhood upbringing of caregivers at Baan Na Sinuan, Na Siew Sub-district, Mueang Chaiyaphum District, Chaiyaphum Province. The 55 samples were caregivers of early childhood children living in Ban Na Sinuan. The research instrument was a questionnaire consisting of 4 parts by using statistical analysis of percentage and mean. The results showed that most of the child caregivers are female. primary education, farmer occupation, skipped-generation family. Type of digital media that children use in their daily lives were use your cell phone the most, time spent using digital media up to 5-6 hours per day. Health problems of children from the use of digital media were found that the children began to have short attention spans, socialization and language problems. This is an important issue for surveillance and follow-up in children who have started to have health problems on an ongoing basis, to help children grow into quality adults. The behavior of using digital media of caregivers in child rearing was found to be at a high level ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.18). The role of caregivers in early childhood upbringing as a whole high level ($\bar{X} = 2.45$, S.D. = 2.10) when considering each aspect, it was found that the aspect of learning about things children's imitation children's play and building relationships with others at a high level, respectively, in terms of gender roles and interests moderate.

Keywords: the digital media behavior, caregiver, early childhood rearing

บทนำ

การเจริญเติบโตของโลกภายในเป็นก้าวสำคัญตามธรรมชาติเด็กปฐมวัย คือ การเริ่มเป็นตัวของตัวเอง (Autonomy Self) และความสามารถในการคิดจินตนาการ (Imagination and Fantasy) การเริ่มเป็นตัวของตัวเองหรือการแสดงออกของพลังตัวตน การอบรมเลี้ยงดูเด็กมีการให้ความรักความอบอุ่นอย่างพอเพียงจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เข้าใจธรรมชาติของเด็ก มีการปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมใหม่ได้ดี การพัฒนา เด็กปฐมวัยอย่างยั่งยืนจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ดูแลควรเสริมสร้างต้นทุนชีวิต (Life Assets) ให้แก่เด็กโดยการเสริมทักษะรู้คิดและจิตสำนึกที่ดี พร้อมเสริมแรงบวกต่อตัวเด็กเองและสิ่งแวดล้อมซึ่งประกอบด้วย 2 ด้านใหญ่ๆ คือ 1) พลังตัวตน การเริ่มเป็นตัวของตัวเอง ที่ต้องหล่อเลี้ยงรักษาไว้กับพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอกที่เด็กต้องการเรียนรู้ 2) พลังสังคม ซึ่งมี 4 พลังย่อย ได้แก่ พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังชุมชน พลังเพื่อและกิจกรรม จำเป็นที่ผู้ดูแลควรเห็นคุณค่าและความสำคัญของทุกพลังโดยเฉพาะพลังตัวตนซึ่งเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้ดูแลที่เห็นคุณค่าและความสำคัญของพลังตัวตนจะสามารถนำพาและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างยั่งยืน

ผู้ดูแลเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดจะต้องสร้างให้เด็กเป็นบุคคลที่มีความสามารถในการดำเนินชีวิต เด็กจะเจริญเติบโตได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับบทบาทของผู้ดูแลเป็นสำคัญ ถึงแม้เด็กจะเข้าโรงเรียนแล้วก็ตาม แต่บ้านก็ยังเป็นสิ่งแวดล้อมสำคัญที่มีอิทธิพลยิ่งต่อเด็ก เชื่อว่าสิ่งแวดล้อมจะมีอิทธิพลต่อการเติบโตและการพัฒนาการของเด็ก โดยสิ่งแวดล้อมขั้นแรกที่ใกล้ชิดตัวเด็กมากที่สุดก็คือ ครอบครัว เป็นปัจจัยในการรองรับและเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ให้กับเด็ก ถ้าครอบครัวให้ความอบอุ่น และสามารถอบรมเลี้ยงดูเด็กได้อย่างถูกต้อง อนาคตของเด็กก็แจ่มใส และมีผลต่อทัศนคติของเด็กด้วย ครอบครัวจัดเป็นหน่วยทางสังคมที่เล็กที่สุดและมีผลกระทบต่อเด็กมากที่สุด ฉะนั้นทั้งโครงสร้างของครอบครัว คุณลักษณะของผู้ดูแลและวิธีการอบรมเลี้ยงดูย่อมมีความหมายในการพัฒนาการเด็กทั้งสิ้น สอดคล้องกับสุริยเดว ทรีปาตี (2559) ได้สรุปบทบาทของครอบครัวตามทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ของ Maslow's เพื่อตอบสนองตามความต้องการของมนุษย์ได้ 3 บทบาท คือ 1) บทบาทในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวตามความจำเป็นขั้นพื้นฐานเพื่อความอยู่รอดในการดำรงชีวิตด้วยปัจจัย 4 2) บทบาทในการพัฒนาสติปัญญา อารมณ์ และจิตวิญญาณและ 3) บทบาทในการสร้างเสริมสัมพันธภาพให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณี บทบาทของครอบครัวในการเลี้ยงดูเด็กในสถานการณ์ครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากสภาพสังคมปัจจุบัน ทนเดิมที่มีอยู่ในระบบ microsystem ของโครงสร้างครอบครัว ชุมชนและโรงเรียน กำลังอ่อนแอลงในมิติของ connectedness เช่น การเลี้ยงลูกด้วยตนเองของผู้ดูแลน้อยลง ในขณะที่เดียวกันระบบ microsystem ของเด็กในปัจจุบันกำลังถูกแทรกแซงจาก

ระบบใหม่ที่เกิดขึ้นที่แตกต่างไป โดยสภาพสังคมในปัจจุบันจะมีระบบ techno-sub system ที่เกิดขึ้นใหม่ก้นกลางระหว่างเด็กและครอบครัวซึ่งจัดอยู่ในระบบที่เรียกว่า microsystem แสดงให้เห็นว่าพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กจะมีลักษณะอย่างไร สิ่งแวดล้อมด้าน ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว โรงเรียน และชุมชน รวมทั้ง รูปแบบในการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่เปลี่ยนแปลงไป

สังคมยุคปัจจุบันส่วนใหญ่พบว่า เป็นในรูปแบบพฤติกรรมการดูค่า การดำเนินชีวิต การไม่สนใจ เนื่องจากผู้ดูแลให้เวลากับการทำงาน เพื่อสถานะทางสังคมให้สูงขึ้นมากกว่าการ ให้เวลาพูดคุยอบรมสั่งสอน และปล่อยให้เด็กอยู่กับอุปกรณ์เทคโนโลยีต่างๆทั้งวัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อแบบแผนพฤติกรรมการใช้ชีวิตและพัฒนาการของเด็กเป็นไปในทิศทางลบ เช่น การใช้กล่อมเนื้อส่วนต่างๆ ของร่างกายลดลง มีปัญหาด้านสายตาเพิ่มขึ้น ขาดทักษะการคิด วิเคราะห์จากสื่อที่ได้รับ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อจิตใจและการแสดงออกทางอารมณ์และ จิตใจของเด็ก และการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและความพร้อมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ด้วย (รักษัทรัพย์ แสนสำแดง, สุจิตรา แบบประเสริฐ, และชุลีวัลย์ รักษาภักดี, 2560)

จากการศึกษาเรื่อง The Internet as a Source of Family Tension โดย Kaspersky Lab และ IconKids & Youth ในปี 2016 โดยสำรวจความคิดเห็นจาก 3,700 ครอบครัวใน 7 ประเทศ พบว่า เกือบ 1 ใน 5 ของทั้งกลุ่มผู้ดูแลและกลุ่มบุตรหลานเชื่อว่า Internet สามารถก่อให้เกิดความตึงเครียดในครอบครัว และผู้ดูแล 1 ใน 3 เชื่อว่า Internet เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กออกห่างจากผู้ดูแล นอกจากนี้การให้อุปกรณ์ร่วมกันในครอบครัวยัง ก่อให้เกิดความขัดแย้งขึ้น เช่น การทำอุปกรณ์เสียหาย ติดไวรัส และค่าบริการจาก Internet หรือแม้กระทั่งการลบข้อมูลโดยไม่ยินยอม จะเห็นได้ว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อ ความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในครอบครัว การสื่อสารเป็นไปในทางลบมากขึ้นเกิดการดูค่า ดำเนิน ใช้ถ้อยคำรุนแรง ไม่เพียงเท่านั้น การให้เทคโนโลยี ยังทำให้ปริมาณการสื่อสารระหว่าง ผู้ดูแลและเด็กลดลง

ในปัจจุบันการอบรมเลี้ยงดูเด็กมีความแตกต่างจากในอดีตเนื่องจากปัจจัยหลาย ประการ เช่น ด้านผู้ดูแล ด้านเด็ก ด้านครอบครัว ด้านสังคมและชุมชน ลักษณะของ ครอบครัว ลักษณะของผู้ดูแล ลักษณะของเด็ก และความสัมพันธ์ในครอบครัว รวมทั้ง การศึกษาสถานการณ์ปัจจุบัน ที่นักวิจัยจึงสนใจในการศึกษา สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับ พฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล บ้านนาสินวล ตำบลนา เสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล บ้านนาสีนวล ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

วิธีดำเนินการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล บ้านนาสีนวล ตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ดูแลเด็กปฐมวัย (อายุ 1-5 ปี) ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนาสีนวล ตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ มีจำนวนทั้งหมด 3 หมู่บ้าน มีจำนวนประชาชนทั้งหมดจำนวน 55 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวข้องกับสื่อดิจิทัลกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล บ้านนาสีนวล ตำบลนาเสียว จังหวัดชัยภูมิ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ดูแล จำนวน 11 ข้อ ประกอบไปด้วย อายุ เพศ ความสัมพันธ์กับเด็ก สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย/เดือน ความเพียงพอของรายได้ ลักษณะครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัว และปัญหาภาวะสุขภาพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก จำนวน 6 ข้อ ประกอบไปด้วย อายุ เพศ ชนิดของสื่อ เวลาในการใช้สื่อดิจิทัล ปัญหาภาวะสุขภาพจากการใช้สื่อดิจิทัล และปัญหาสุขภาพอื่นๆ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลของผู้ดูแล ลักษณะคำถามของแบบสอบถามในส่วนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ตามทฤษฎีของ Erikson เป็นแบบสอบถามประมาณค่า (Rating scale) 3 ระดับ มีจำนวนทั้งสิ้น 26 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) การให้เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ 2) การเลียนแบบเด็ก 3) บทบาทและความสนใจทางเพศ 4) การเล่น และ 5) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น จำนวน 26 ข้อ ลักษณะคำถามของแบบสอบถามในส่วนนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการวิเคราะห์ดังนี้ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อแสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลและเด็กปฐมวัยระดับพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัล และระดับการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ดูแล

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล บ้านนาสินวล ตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลเด็ก ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 63.60 และเพศชายจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุ 50-59 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมาอายุ 60-69 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 25.46 ผู้ดูแลเป็นตายายของเด็ก จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 32.73 รองลงมาเป็นปู่ย่าของเด็ก จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 การศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 29.09 สถานภาพสมรส จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 94.54 รองลงมาเป็นหม้าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 3.64 อาชีพเกษตรกร จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 50.91 รองลงมามีรับจ้างทั่วไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 รายได้ต่ำกว่า 10,001 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 รองลงมามีรายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 34.54 ความเพียงพอของรายได้แต่ไม่มีเงินออม จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 43.64 รองลงมามีความเพียงพอมีเงินออม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวหัว่งกลาง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 52.73 รองลงมาเป็นครอบครัวขยาย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 สมาชิกในครอบครัว 4-5 คน จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมา 6-7 คน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 32.73 ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 83.64 และมีโรคประจำตัว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 16.36 ตามลำดับ

2. ข้อมูลของเด็ก ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 65.50 และเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 ตามลำดับ อายุต่ำกว่า 3 ปี จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 60.10 และอายุ 3 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 39.90 ชนิดของสื่อดิจิทัลที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวันพบว่า ใช้โทรศัพท์มือถือมากที่สุดจำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 65.45 เวลาในการใช้สื่อดิจิทัล (ชั่วโมงต่อวัน) พบว่ามีการใช้เวลาอยู่กับสื่อดิจิทัล มากถึง

5-6 ชั่วโมงต่อวัน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 38.20 และปัญหาภาวะสุขภาพของเด็กจากการใช้สื่อดิจิทัล พบว่า ไม่มีปัญหาภาวะสุขภาพ แต่ยังพบว่าเด็กเริ่มมีสมาธิสั้น การเข้าสังคม และปัญหาการใช้ภาษา ในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันมาก

3. พฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลของผู้ดูแลในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลของผู้ดูแลในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย

ที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ท่านมีความรู้ในการใช้สื่อดิจิทัลสำหรับเด็กปฐมวัย	2.91	0.65	ปานกลาง
2	ท่านเลือกใช้สื่อดิจิทัลได้เหมาะสมกับอายุตามพัฒนาการเด็ก	2.93	0.54	ปานกลาง
3	ท่านคิดว่า สื่อดิจิทัลมีประโยชน์มาก เมื่อเด็กอยู่กับสื่อฯ ท่านมีเวลาในการทำงานมากขึ้น	1.18	0.39	น้อย
4	ท่านคิดว่าปัจจุบันการใช้สื่อดิจิทัลเป็นจำเป็นและเป็นสิ่งที่ ทันสมัย ช่วยในการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นช่องทางในการ สื่อสารภายในครอบครัวที่ดี	4.06	0.49	มาก
5	ท่านคิดว่าเนื้อหาของสื่อดิจิทัลควรมีความสอดคล้องกับ พัฒนาการของเด็ก	4.15	0.49	มาก
6	ท่านให้เด็กเลือกใช้สื่อดิจิทัลโดยไม่ต้องแนะนำ เพราะเป็น การเรียนรู้ด้วยตนเอง	2.45	0.74	ปานกลาง
7	ท่านเป็นผู้ที่สำคัญและใกล้ชิดเด็กมากที่สุดในการเข้าถึงสื่อ ดิจิทัลของเด็ก	3.91	0.65	มาก
8	ท่านกำหนดระยะเวลาในการใช้สื่อดิจิทัลให้เหมาะสมด้วย วิธีการต่างๆ	3.22	0.66	ปานกลาง
9	ท่านคิดว่าเนื้อหาของสื่อดิจิทัลน่าสนใจ สนุกสนาน มากกว่า การอบรมสั่งสอนเด็กด้วยคำบอกเล่าของท่านและการ ปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน	2.07	0.42	น้อย
10	ท่านคิดว่า สื่อดิจิทัลมีผลกับพฤติกรรมและพัฒนาการของ เด็ก	4.13	0.43	มาก
รวม		3.76	0.18	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การใช้สื่อดิจิทัลของผู้ดูแลเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.76, S.D.= 0.18) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในการใช้สื่อดิจิทัลของผู้ดูแล ได้แก่ ผู้ดูแลคิดว่าเนื้อหาของสื่อดิจิทัลควรมีความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ($\bar{X}$

= 4.15, S.D. = 0.49) รองลงมา ได้แก่ สื่อดิจิทัลมีผลกับพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก ($\bar{x}$ = 4.13, S.D. = 0.43) และ ปัจจุบันการใช้สื่อดิจิทัลเป็นจำเป็นและเป็นสิ่งที่ทันสมัย ช่วยในการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นช่องทางในการสื่อสารภายในครอบครัวที่ดี ($\bar{x}$ = 4.06, S.D. = 0.49)

4. การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลบ้านนาสีนวล ตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ แสดง ดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับบทบาทของผู้ดูแลในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล

ที่	ด้าน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1	ด้านการให้เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ	2.18	0.17	น้อย
2	ด้านการเลียนแบบของเด็ก	2.90	0.18	ปานกลาง
3	ด้านบทบาทและความสนใจทางเพศ	1.91	0.21	น้อย
4	ด้านการเล่นของเด็ก	2.72	0.32	ปานกลาง
5	ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น	2.39	0.22	ปานกลาง
รวม		2.45	2.10	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแลในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.45, S.D. = 2.10) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการให้เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}$ = 2.18, S.D. = 0.17) ด้านการเลียนแบบของเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.90, S.D. = 0.18) ด้านบทบาทและความสนใจทางเพศ อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}$ = 1.91, S.D. = 0.21) ด้านการเล่นของเด็ก อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.72, S.D. = 0.32) และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}$ = 2.39, S.D. = 0.22)

อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง สถานการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อดิจิทัลกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล บ้านนาสีนวล ตำบลนาเสียว อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ สามารถนำมาอภิปรายผลสรุปผลได้ดังนี้

สถานการณ์ปัจจุบันในการใช้สื่อดิจิทัลกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล บ้านนาสีนวล ตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ ในภาพรวมพบประเด็นที่สำคัญดังนี้

ผู้ดูแลเด็กส่วนใหญ่ไม่ใช่บิดามารดา เป็นตาและยาย ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวแห่งกลาง การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา อาชีพหลักเป็นเกษตรกร ชนิดของสื่อดิจิทัลที่เด็กใช้ในชีวิตประจำวันที่พบมากที่สุดเป็นโทรศัพท์มือถือเวลาในการ ใช้สื่อดิจิทัล มากถึง 5-6 ชั่วโมงต่อวัน ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่เด็กไม่มีปัญหาภาวะสุขภาพ แต่ยังพบว่าเด็กเริ่มมีสมาธิสั้น การเข้าสังคมและปัญหาการใช้ภาษา ในสัดส่วนที่ไม่แตกต่างกันมาก ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญในการต้องติดตามและเฝ้าระวังการใช้สื่อดิจิทัลในการอบรมเลี้ยงดูเด็กของผู้ดูแล สอดคล้องกับการศึกษาของ คมสันต์ เกียรติรุ่งฤทธิ์ (2559) ปัญหาการบริโภคสื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในเด็กปฐมวัย พบว่าปัญหาพฤติกรรมต่างๆ มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการใช้และเนื้อหาของสื่อ ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งอเมริกา (American Academy of Pediatrics : AAP) ได้แนะนำว่าเด็กอายุตั้งแต่ 2 ปีเป็นต้นไปไม่ควรใช้เวลากับการอยู่หน้าจอต่างๆมากกว่า 2 ชั่วโมงต่อวัน และถ้าอายุต่ำกว่า 2 ปีควรงดการอยู่หน้าจอต่างๆ และการศึกษาของยูงดี สงวนพงษ์, 2564 คุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัย ณ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลนาฝาย พบว่า เด็กใช้สื่อมากที่สุดนาน 3-4 ชั่วโมง/วัน ร้อยละ 40.0 คุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัยในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้านลบ คือเวลาในการใช้สื่อต่างๆ $r = -0.233$ ($p = 0.01$)

ประเด็นการใช้สื่อดิจิทัลในเวลาที่นาน และมีผลต่อสุขภาพของเด็กนั้น สอดคล้องกับการศึกษา มินนภา รัชชหิรัญ และปณิธิ เนตินันทน (2565) ผู้ดูแลเห็นประโยชน์ของสื่อดิจิทัลเพื่อช่วยเพิ่มทักษะ ความรู้และพัฒนาความคิดให้เด็กก่อนวัยเรียน สื่อดิจิทัลทำให้เด็กมีความสนใจมีสมาธิอยู่เฉยได้ แต่ต้องควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ผู้ดูแลควรกำหนดให้เด็กใช้เวลากับสื่อดิจิทัลเคลื่อนไหวไม่เกิน 15 นาที เนื่องด้วยปัญหาสุขภาพสายตาและสมาธิสั้นของเด็กที่ใช้สื่อดิจิทัล และสมาร์ตโฟนมากเกินไป

การอบรมเลี้ยงดูเด็กในภาพรวมอยู่ในระดับสูง แต่พบว่าด้านบทบาทและความสนใจทางเพศ อยู่ในระดับปานกลางนั้น เป็นสิ่งที่ผู้ดูแลควรให้คำแนะนำและความรู้แก่เด็กตามการรับรู้ให้เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็ก ซึ่งพบว่าเป็นช่องว่างในการสื่อสารหรือการค้นหาการศึกษาของเด็กเอง อาจไม่เหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของ ศรินย์ ปองนิมิตพร สุทธิดา แก้วขจร ลาวลีย์ สมบูรณ์ และนิตยา ไทยาภิรมย์ (2560) เด็กไทยกำลังเผชิญกับปัญหาเรื่องเพศซึ่งปัญหานี้อาจจะลดลงได้หากเด็กได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่อง เพศที่เหมาะสมตั้งแต่ปฐมวัย แม้ว่าปัจจุบันเด็กสามารถเรียนรู้เรื่องเพศได้จากสื่อที่หลากหลาย แต่ยังต้องการคำแนะนำและการสอนเรื่องเพศ ซึ่งบิดามารดาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสอนเรื่องเพศให้แก่เด็กสอดคล้องกับการศึกษาของ บิดามารดาควรได้รับการส่งเสริมความรู้การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสอน มีเรื่องเพศในเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศอย่างถูกต้อง

การให้จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ผู้ดูแลคิดว่าเนื้อหาของสื่อดิจิทัลควรมีความสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก รองลงมา ได้แก่ สื่อดิจิทัลมีผลกับพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก และปัจจุบันการใช้สื่อดิจิทัลเป็นจำเป็นและเป็นสิ่งที่ทันสมัย ช่วยในการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นช่องทางในการสื่อสารภายในครอบครัวที่ดี ดังนั้นการปล่อยให้ตายายหรือผู้สูงอายุทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กมากกว่าบิดามารดา อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็กและอาจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการที่ช้าลงและทำให้เกิดโรคสมาธิสั้น (Elias & Sulkin, 2017) สอดคล้องกับการศึกษาของ รักษ์ทรัพย์ แสนสำแดงและคณะ (2560) สื่อยุคใหม่ทำให้เด็กสนใจและให้ความสำคัญกับสิ่งแวตล้อม และบุคคลรอบข้างน้อยลง การเลี้ยงดูเด็กในช่วงปฐมวัยโดยใช้โทรทัศน์หรือคอมพิวเตอร์เป็นประจำในระยะเวลาอันยาวนาน อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อภิรพี เศรษฐรักษ์ ต้นเจริญวงศ์และคณะ (2561) ศึกษาพฤติกรรมการใช้หน้าจอของเด็กไทยวัย 0 - 3 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่กล่าวว่า เป็นเรื่องที่น่ากังวล หากปล่อยให้เด็กอยู่ในความดูแลของปู่ตายายหรือญาติคนอื่น เพราะเด็กมีโอกาสใช้สมาร์ตโฟนหรือ แท็บเล็ตสูงกว่าการเลี้ยงดูโดยบิดามารดา ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยขอเสนอแนะให้บิดามารดา ควรมีข้อกำหนดและมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัลกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ซึ่งแนะนำให้เห็นประโยชน์และโทษให้กับผู้ดูแลหลัก เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น การรู้เท่าทันสื่อต่อภัยของการปล่อยให้เด็กใช้เวลาไปกับสื่อดิจิทัลและสมาร์ตโฟนมากเกินไป หรือมีการพัฒนาสื่อสำหรับเด็กปฐมวัยควบคู่กับการส่งเสริมพัฒนาเด็กให้เป็นไปตามวัยโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยเริ่มจากครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดและมีการเข้าถึงตัวเด็กมากที่สุด เพื่อให้เด็กเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์ และมีคุณภาพชีวิตต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปเสนอเป็น แนวทางการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้สำหรับผู้ดูแลเด็ก บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กระหว่างใช้สื่อดิจิทัลอย่างใกล้ชิดทั้งในครอบครัวและโรงเรียน ผู้ดูแลเด็กควรเลือกประเภทของสื่อดิจิทัล ให้เหมาะสมกับพัฒนาการตามช่วงวัยของเด็กและควรบูรณาการกับทุกภาคส่วน การมีส่วนร่วมในการใช้สื่อดิจิทัล เพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กให้เหมาะสมตามพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นควรมีการติดตาม เฝ้าระวังพฤติกรรมของเด็กในระยะยาว พร้อมแนวทางในการช่วยเหลือเด็กและผู้ดูแล ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตที่อบอุ่นด้วยสื่อดิจิทัลหลายรูปแบบ ควบคู่กันไปด้วย เช่น การอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยใช้วิธีพุทธ การให้เด็กและผู้ดูแลมีเวลาคุณภาพในการมีส่วนร่วมในชีวิตประจำวันมากขึ้น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- คมสันต์ เกียรติรุ่งฤทธิ์ .(2559). ปัญหาการบริโภคสื่อและอุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในเด็กปฐมวัยในคุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ : กรุงเทพฯ : บริษัท ปิเคเคโพร จำกัด.
- มีนนาภา รักษ์ศิริ และปณิธิ เนตินันทน (2565) พฤติกรรมการดูแลเด็กก่อนวัยเรียนด้วยสื่อดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 ของผู้ปกครองในเขตภาคตะวันออก. วารสารปัญญาวิวัฒน์ , 13 (2): 280-292.
- ยุภาติ สงวนพงษ์ และธนิดา ผาติเสนะ.(2563). คุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัย (อายุ 2-4 ปี) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลนาฝาย อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. วารสารสุนัยอนามัยที่ 9, 63(4):41-55.
- รักษ์ทรัพย์ แสนสำแดง, สุจิตรา แบบประเสริฐ, และชุลีวัลย์ รักษาภักดี (2560) . สื่อยุคใหม่: อาหารเสริมสำหรับเด็กปฐมวัย. วารสารบัณฑิตศึกษา, 14 (64): 9-13.
- ศรัณย์ ปองนิมิตพร สุทธิดา แก้วขจร ลาวัลย์ สมบูรณ์ และนิตยา ไทยาภิรมย์ (2560) ศึกษาความรู้การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสอนเรื่องเพศในเด็กปฐมวัยของบิดามารดา. พยาบาลสาร. 44 ฉบับที่ พิเศษ 2 ธันวาคม, 28-37.
- สุริยเดว ทรีปาตี (2559) คุณภาพชีวิตของเด็กปฐมวัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ : บริษัท ปิเคเคโพร จำกัด.
- อภิรพี เศรษฐราชักษ์ ต้นเจริญวงศ์ ศรีรัฐ ภักดีรัตนชิต และ ญาณวุฒิ เสวตธิตกุล (2561). พฤติกรรมการใช้หน้าจอของเด็กไทยวัย 0 - 3 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารนวัตกรรมการสื่อสารทางสังคม: 6(2), 60-69.
- Ellias, N. & Sulkin, I. (2017). *YouTube Viewers in Diapers: An Exploration of Factors Associated with Amount of Toddlers' Online Viewing*.Cyberpsychology: Journal of Psychosocial Research on Cyberspace, 11(3), Article 2. doi: 10.5817/CP2017-3-2

